

NORGES HØYESTERETT

Den 11. juli 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Østensen Berglund og Høgetveit Berg i

HR-2019-1377-U, (sak nr. 19-088712STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Kai Mardon Fiskå)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens lovanvendelse i en sak om trusler mot offentlig tjenestemann.
- (2) Ved tiltalebeslutning 11. oktober 2018 ble A satt under tiltale for overtredelse av straffeloven § 155. Tiltalen hadde følgende grunnlag:

«Søndag 9. september 2018 ca. kl. 00.40 i X 00 i Y, i forbindelse med at politiet skulle pågripe han, sa han til politibetjent B 'Du vet hva som kommer til å skje med deg nå, pass deg' og 'Hvis du ikke slipper meg, så skal jeg...'.»
- (3) Stavanger tingrett avsa 18. desember 2018 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1994, frifinnes.»
- (4) Påtalemyndigheten anket prinsipalt over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, subsidiært lovanvendelsen.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 10. mai 2019 dom med slik domsslutning for så vidt gjelder A:

«1. A, f. 00.00.1994, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 155 til fengsel i 18 – atten – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34 med tillegg av en bot på 10 000 – titusen – kroner, subsidiært 20 – tyve – dagers fengsel.

...

3. Saksomkostninger idømmes ikke.»

- (6) Lagmannsrettens avgjørelse er avsagt under dissens, idet to av meddommerne kom til at tiltalte måtte frifinnes.
- (7) A har anket over lagmannsrettens lovanvendelse. Det er anført at uttalelsene kom på et tidspunkt hvor siktede var omtåket på grunn av behandlingen han fikk av politiet. De var ikke konkretisert og heller ikke ment som et forsøk på å påvirke politiet til å foreta en unnlattelse av en tjenestehandling. Kravet til forsett er derfor ikke oppfylt. I den situasjon siktede befant seg, kan ikke uttrykket «slipp meg» tolkes så strengt at det faller inn under begrepet «påvirke» i straffeloven § 155. Han skulle derfor vært frifunnet.
- (8) *Påtalemyndigheten* har påpekt at tiltalte forespeilet politibetjenten en konsekvens under rettmessig utøvelse av en tjenestehandling, noe som må anses som en trussel. Det er ikke noe krav om at konsekvensen er konkretisert.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men dømt i lagmannsretten. Han har dermed ankerett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Dette innebærer at samtykke til ankebehandling bare kan nektes hvis ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre frem. Ankenektelse krever enstemmighet og skal begrunnes, jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd andre og fjerde punktum.
- (10) Ankeutvalget bemerker innledningsvis at tingrettens frifinnende dom var begrunnet i annen bevisbedømmelse enn hva lagmannsretten la til grunn. Utvalgets prøving av lovanvendelsen skal skje på bakgrunn av det faktum lagmannsretten fant bevist, nemlig at A kom med uttalelsene som er inntatt i tiltalen: «Du vet hva som kommer til å skje med deg nå, pass deg», og «Hvis du ikke slipper meg, så skal jeg...».
- (11) Spørsmålet er om uttalelsene innebærer en overtredelse av straffeloven § 155, som blant annet rammer den som «ved vold eller trusler påvirker en offentlig tjenestemann til å foreta eller unnlate å foreta en tjenestehandling».
- (12) Om den generelle forståelsen av straffeloven § 155 heter det i lagmannsrettens dom:
- «Med trussel må forstås som å stille noen i utsikt et onde eller en ubehagelighet som den truende gir tilkjenne vil inntre, jf. Kjerschow, Straffeloven med kommentarer (1930) s. 363 til den tilsvarende bestemmelsen i straffeloven (1902) § 128, jf. Matningsdal, Norsk lovkommentar note 1044 til § 155. Hva det trues med, er i utgangspunktet likegyldig. Også en trussel om å begå lovlige handlinger, for eksempel en politianmeldelse, kan etter omstendighetene utgjøre en trussel i bestemmelsens forstand, jf. bl.a. Matningsdal, straffeloven kommentarutgave til § 155 (Juridika). For at en trussel skal rammes av straffeloven § 155 må imidlertid også vilkåret i bestemmelsen om at den må virke tvingende i forhold til en tjenestehandling, være oppfylt.»**
- (13) Etter ankeutvalgets syn har lagmannsretten her gitt uttrykk for en riktig forståelse av straffeloven § 155. Trusselbegrepet i straffeloven § 155 skal forstås på samme måte som etter den tidligere bestemmelsen i straffeloven 1902 § 128, jf. Ot.prp. nr. 8 (2007–2008) side 328. Utvalget tilføyer at trusselen kan fremsettes både muntlig og skriftlig eller komme til uttrykk ved konkludent atferd, jf. Magnus Matningsdal, Straffeloven 2005: Kommentارutgave, § 155 note 2.2, Juridika, revidert 1. januar 2019. Det sentrale er at man ved trusler forsøker å påvirke en tjenestehandling. Som lagmannsretten er inne på, behøver ikke trusselen bestå i at man truer med å begå en rettsstridig handling. Lovens uttrykk «påvirker» indikerer at voldshandlingen eller truslene må øve, eller eventuelt forsøke å øve, innflytelse på tjenestehandlingen, jf. Ot.prp. nr. 8 (2007–2008), side 328–329.

- (14) Lagmannsrettens flertall la til grunn at de aktuelle uttalelsene ble ytret etter at en tidligere opphetet situasjonen hadde roet seg. Det fremgår av dommen at A henvendte seg direkte til B «... på en tydelig måte og så ham inn i øynene. B forklarte at uttalelsen ble oppfattet som særlig truende nettopp på grunn av måten den ble fremsatt på».
- (15) Deretter uttaler lagmannsrettens flertall følgende om den konkrete lovanvendelsen:
- «Disse dommerne finner bevist at tiltaltes uttalelse er å anse som en trussel i bestemmelsens forstand og at tiltalte ved trusselen søkte å påvirke pfb. B til å avslutte pågripelsen av ham. Tiltalte handlet forsettlig ved at han, bedømt som edru, var seg bevisst uttalelsen, og var videre klar over, eller i alle fall anså det som overveiende sannsynlig, at han ved uttalelsen søkte å få B til å oppgi tjenestehandlingen.»**
- (16) Ut fra lagmannsrettens bevisbedømmelse, er ankeutvalget enig i at tiltaltes utsagn må anses som trusler i straffeloven § 155s forstand. Det er ikke avgjørende at tiltalte ikke har konkretisert konsekvensene. Selv om trusselen må anses for å være i nedre sjikt av bestemmelsen, innebærer en naturlig forståelse av det som ble sagt – sammenholdt med måten uttalelsen ble avgitt på – at det dreide seg om en trussel. Videre var politiførstebetjent B i ferd med å utøve en tjenestehandling (pågripelse) da tiltalte uttalte seg slik det fremgår av tiltalen. I likhet med lagmannsretten mener utvalget det ikke er tvilsomt at A, bedømt som edru, ved å uttale seg som angitt, var klar over eller regnet det som overveiende sannsynlig at han hindret pågripelse. Både kravet om forsett og kravet til at trusselen må «påvirke» en offentlig tjenestemann er da oppfylt.
- (17) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre fram. Ettersom ankeutvalget også enstemmig finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)